

Festes del bicentenari de Mèxic al Zócalo de la capital, el 15 de setembre passat.

Independència, desigualtat i 'narcos'

MÈXIC ■ Maria Josep Siscar

Mèxic acaba de celebrar el bicentenari de la independència i un segle de la revolució que va establir les bases de l'estat modern. Però quan s'apagaren els llums del fastuós espectacle de dimecres passat —organitzat per la mateixa empresa que va muntar la inauguració dels jocs olímpics de Barcelona— vam tornar a veure el Mèxic real, un país rosegat per la violència, la corrupció i grans bosses de pobresa.

L'“argull de ser mexicans”, eslògan que ha proclamat als quatre vents el govern federal enguany, no ha servit per a articular un projecte de país convincent o per a reconstruir el sentit polític de la seva independència. Molt enrere han quedat els governs de la primera meitat del segle XX que, poant de l'esperit de la revolució, van dotar el país d'infraestructures mínimes per a construir benestar i

una modernització incipient. Avui, dos segles després de la independència i a un de la revolució contra una dictadura que mantenia el poble a la misèria, tot i que les dades macroeconòmiques assenyalen Mèxic com un país a l'alça, la desigualtat hi és més present que mai. 55 milions de mexicans, vora la meitat, viu sota el llindar de la pobresa. 10 milions més han hagut d'emigrar i la resta no han estat capaços de construir una ciutadania activa que qüestionés la corrupció inherent. A més, el narcotràfic ha costat la vida de més de 28.000 persones, només des que el president Felipe Calderón va assumir el mandat, i ha sembrat el pànic fins i tot a l'hora de sortir a celebrar l'aniversari. En aquest context, l'orgull es dilueix, i els 175 milions d'euros que s'ha gastat el govern per demostrar al món que Mèxic “no es cap païset”, han aixecat crítiques.

“El bicentenari ens ha enganxat dividits fins i tot en allò que significa. La independència i la revolució aspiraven a un projecte de desenvolupament nacional, però no hi va haver consens i encara no n'hi ha. Durant uns anys vam modernitzar materialment el país però la industrialització no va disminuir les diferències socials i, a més, va acabar estrepitosament el 1982. Des d'aleshores s'ha instaurat la lògica del mercat que no dona justícia social. De manera que tornem a tenir el problema de començament del segle XIX entre les classes, les regions, i fins i tot les ètnies”, resumeix l'analista i historiador Lorenzo Meyer.

No obstant això, el sentiment de pertinença dels mexicans és summament arrelat, i es aquí on rau l'esperança d'un canvi que els faci capaços de construir un futur compartit.

LONDRES ■ Victorià Jiménez

L'hivern dels descontents. A Durham, el servei rural d'autobús ha estat suspès, amb un estalvi per a les arques locals d'1,3 milions de lliures esterlines. El tancament a la comarca de diverses residències de suport a persones vulnerables ha significat un alleujament fins i tot superior, de 35 milions. La llista de retallades de la despesa pública és meticulosa, com l'estilet de cirurgià: les escoles infantils a Westbury-on-Trym s'han quedat sense nou mobiliari ni equip d'ensenyament, cosa que equival a un estalvi de 750.000 lliures; al circuit de la costa a East Yorkshire ja no hi ha unitat de treballs forestals, 330.000 lliures; han tancat biblioteques i museus municipals de Renfrewshire, 299.000 lliures. Les clíniques mèdiques d'Irlanda del Nord han perdut 3,6 milions de lliures de subvenció i la policia de la regió escocesa de Lothian & Borders, 43 milions. Tris-tras, tris-tras. “Durant l'era de Gordon [Brown, ex-ministre d'Economia i ex-primer ministre], els comptes mai no es van equilibrar. El govern laborista feia servir vehicles financers que no es recollien als fulls de balanç, es compraven escoles i hospitals nous amb diners que no teníem”, diu Hamish Taylor, estrateg econòmic d'empreses. I sentència: “Estem enfonsats en el dèficit.” George Osborne, el flamant *chancellor* del govern de coalició, ha promès frenar la despesa pública en un 25%, prop de 478 euros menys cada mes per família al Regne Unit. A més, el gabinet de conservadors i liberal-demòcrates s'ha entestat especialment a alleugerir a partir del novembre la factura de l'estat del benestar: segons estimacions oficials, més de 2.000 milions d'euros s'escolen per la pica administrativa a causa d'errors en el sistema de pagaments. Els britànics suposen, i suposen bé, que encara no han vist res: més del 80% voldrien que es protegís l'educació i la sanitat de la reducció en inversió estatal. Mervyn King, governador del Banc d'Anglaterra, deia aquesta setmana davant desenes de milers de sindicalistes que el “sorprenia” la “calma” amb què la societat britànica s'ho mirava, tot això. El congrés de la Confederació Obrera del Regne Unit, tanmateix, ha estat bastant clar en els termes en què jugarà la partida: “Farem una crida per a una gran campanya nacional con-

A la Gran Bretanya, els transports ja han fet vaga.

tra les retallades, un moviment que galvanitza l'oposició a través d'accions comunitàries de base i d'iniciatives generals coordinades per generar una manifestació unitària el març vinent”. I la confederació compta amb sis milions d'afiliats. Poca broma.

PEQUÍN ■ Miquel Toran

Els 'perejils' de la Xina. Una petita cadena d'illes és una vegada més causa de fricció entre dues nacions. Arran de la detenció, per part de guardacostes japonesos, d'un pesquer xinès que havia entrat en aigües en disputa entre tots dos països, es va desfermar una escalada diplomàtica entre Pequín i Tòquio. Les illes Senkaku, inhabitades i sota sobirania japonesa des del 1972 —anomenades Diaoyu per la Xina, que en reclama la possessió—, amenacen d'empitjorar les relacions de la segona i tercera economies del món si l'afer és aprofitat per les faccions més nacionalistes de tots dos estats.

Però les vuit illes que componen Senkaku són només un dels territoris marítims susceptibles de causar fricció en aquesta zona del món. Alguns altres, com les illes Spratlys i les Parcelles són reclamades —i en alguns casos, ocupades— per la Xina, que no deixa de sentir demandes de sobirania per part de les

Per l'alliberament del pesquer xinès.

Filipines, el Vietnam, Brunei, Malàisia o Taiwan, també reclamant algunes d'aquestes cadenes insulars.

Pesca, gas i petroli són els suposats interessos que enfronten tots aquests països, però la Xina més enllà de voler-se apropiat una font d'ingressos i recursos: vol estendre els seus tentacles pel Pacífic i l'Índic. Fins ara els Estats Units controlaven fàcilment aquestes aigües amb la presència de la Setena Flota i les bases al Japó, Corea del Sud i Guam, però cada vegada es veu més eclipsada per la projecció de força que incentiva Pequín. La marina de les forces armades xineses opera cada vegada més allunyada dels seus ports gràcies a la forta inversió que ha modernitzat la seva flota. Nous submarins nuclears, una xarxa de satèl·lits per mantenir les comunicacions, i l'experiència que guanya participant en missions com l'operació antipirateria a Somàlia li serveix per a modelar la seva força naval, que fins fa pocs anys era considerada antiquada i inoperativa. El punt d'inflexió es viurà quan s'avari el primer portaavions, que hi ha qui diu que es construeix des de fa anys, cosa que permetrà a la marina xinesa d'operar a centenars de milles dels seus ports sense necessitat de comptar amb bases en països aliats.

La forta maror que aixeca la detenció del pesquer xinès per part de Japó s'acabarà aviat. Uns rocs inhabitats no trastocaran les relacions bilaterals més enllà d'allò que sigui estrictament necessari per a mantenir contenta l'opinió pública més radical d'ambdós països. Però a la llarga molts es poden sentir amenaçats per la desconfiança que genera un nou xèrif en aigües internacionals.